

TUNSBERGLEDEN

EN DEL AV PILEGRIMSLEDEN – ST. OLAVSVEGENE TIL TRONDHEIM

pilegrimsleden.no

PILEGRIMSLEDEN
ST. OLAVSVEGENE TIL TRONDHEIM

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Å GÅ LANGS PILEGRIMSLEDEN

Å vandre pilegrim i Norge er mer enn en reise gjennom Nordens historie, Europeisk tradisjon og norsk kultur. Det er også en helt personlig opplevelse.

Hellig Olavs skrin i Nidarosdomen har vært det viktigste pilegrimsmålet i Norden helt siden helgenkåringen i 1031. Også i dag er katedralen et yndet vandringsmål for tusenvis av mennesker fra hele verden. 200 mil med norske kulturlandskap, storslått natur, kulturminner og vakre byer og bygder er en viktig årsak, men ikke den eneste. Så godt som alle moderne pilegrimer forteller om en vandring ladet med ekstra verdi i form av en unik personlig opplevelse.

Å VANDRE PILEGRIM

Pilegrimsvandring er i sin kjerne en religiøs tradisjon, og historisk sett er en pilegrim et menneske på Vandring mot et hellig sted for å be, takke og gjøre bot. I dag er veiene og vandringen åpne for alle, uansett livssyn, og drivkraften for å gå varierer. Noen vandrer fordi de har behov for å tre ut av informasjonssamfunnets støy, for å få tid til å reflektere over sin egen tilværelse. Andre ønsker å utfordre seg selv fysisk og mentalt. Noen anser vandringen som en dannelsesreise, mens andre går for å finne Gud. Uansett motiv, synes fellesnevneren for vandrennes opplevelse å være den samme som den alltid har vært: En åndelig reise, tett på natur, kultur og historie, som representerer noe langt mer enn en vanlig fjelltur eller turistreise.

NIDAROSDOMEN

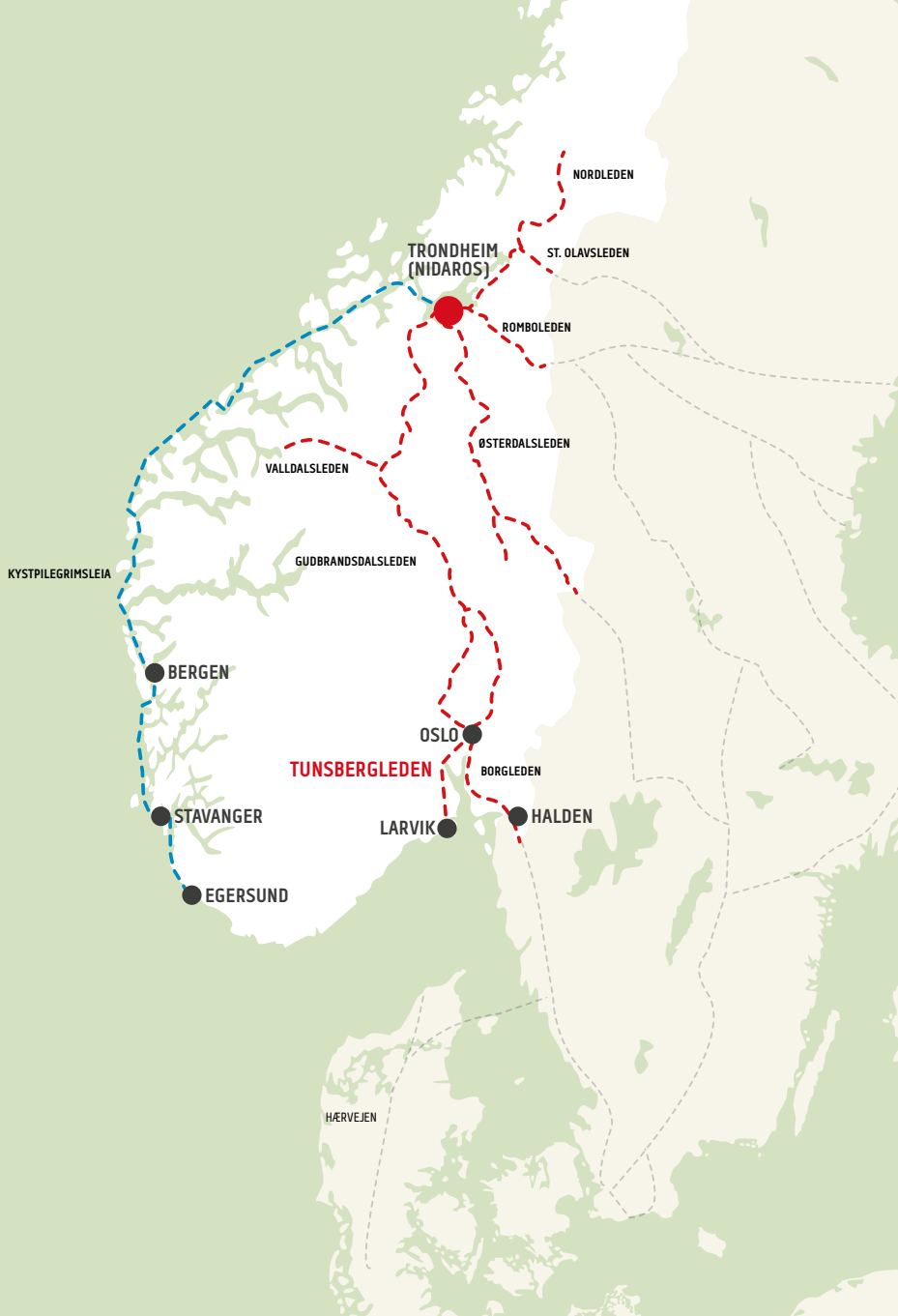
- NORDENS VIKTIGSTE PILEGRIMSMÅL

Både veien og målet er viktig for en pilegrimsvandrer, og Nidarosdomen er et spektakulært mål å nå. Fra å være et enkelt trekapell over St. Olavs gravsted, har kirken utviklet seg til en majestetisk katedral, Norges nasjonalhelligdom og landets kroningskirke. Belliggende i hjertet av Trondheim er kirken et av Norges mest imponerende byggverk, fylt av vakre kunstverk og steinskulpturer med rike ornamenter. Tett inntil domkirken ligger Nidaros Pilegrimsgård, et gjestfritt og levende herberge hvor pilegrimer møtes og deler erfaringer og opplevelser. Dette er også stedet hvor Olavsbrevet deles ut. Både erfarne og nye vandrerer ønskes varmt velkommen.

OLAV DEN HELLIGE

- › År 995: Olav Haraldsson blir født
- › År 1007: Drar på vikingtokt, 12 år gammel
- › År 1014: Døpes i Rouen, Frankrike
- › År 1015: Returnerer til Norge, blir konge og innfører kristendommen
- › År 1030: Faller i slaget på Stiklestad
- › År 1031: Olav blir erklært hellig

Tunsbergleden er en del av Pilegrimsleden – St. Olavsvegene til Trondheim, et nettverk av pilegrimsruter i Norge, Sverige, Danmark og Finland.

Alle godkjente St. Olavsveger må ha Nidarosdomen i Trondheim som mål og være knyttet til historien om St. Olav.

Tunsbergleden starter i Larvik og ender etter 190 kilometer ved Haslum kirke i Bærum. Der møter den på Gudbrandsdalsleden, som går videre til Oslo og Trondheim. Fra Larvik er det 810 kilometer til Trondheim og 210 kilometer til Oslo.

Du velger selv lengden på vandringen, om det skal være dagsturer, helgeturer eller ukestetapper. Hva med å prøve en av disse turene?

DAGSTUR FRA LARVIK TIL SANDEFJORD (23 km)

Gå fra utløpet av Numedalslågen i Larvik, forbi vikingbyen Kaupang og langs tusen år gamle veifar gjennom Tjøllings rike kulturlandskap. Pass på å fylle på vannflaske og matpakke i Tjølling. Veien videre går gjennom

TUNSBERGLEDEN

Tunsbergleden byr på et mangfold av kulturopplevelser i frodig landskap og lett tilgjengelig terreng. Edelløvkogenes brus og fuglekvitter er like fine lysegrønne om våren som røde om høsten. Vestfolds kystbyer med sine rike og varierte historier ligger som perler på en snor, og yrer av kulturliv sommerstid. Du kan også oppleve stille og bølgende kornåkre, sandstrender, blankskurte svaberg og duftende furuskoger. Sesongen for vandring er lang i Oslofjordklimaet.

Leden går gjennom boligstrøk med hverdagsliv, myldrende bysentrum og gater og ut på tusen år gamle gårdsveier. Vikingbyen Kaupang ligger langs leden, det samme gjør Gokstadhaugen og Borrehaugene, alle verdenskjente kulturminner fra vikingtid. På vandring over Slottsfjellet i middelalderbyen Tønsberg oppleves restene av Nordens største borganlegg. I Åsgårdstrand blir du kjent med det berømte sommerhuset til Edvard Munch.

Olavsarven etter vikingkongen Olav Haraldsson er rik på vestsiden av Oslofjorden. Olav Haraldsson var sønn av Harald Grenske, småkonge over Vestfold og Telemark, som sin farfar Gudrød Bjørnsson og oldefar Bjørn Farmann før han. Langs leden ligger det fem middelalderke kirkesteder og et kloster viet til St. Olav. På Huseby gård i Lier skal en steinkirke viet St. Olav ha stått helt til 1500-tallet. Rundt år 1020 ble den hellige Hallvard Vebjørnsson født på denne gården. Han var eneste barn av storbonden Vebjørn og hans hustru Torny Gudbrandsdatter, som var kusine av helgenkongen.

Marumskogen der du også vil oppleve det mystiske kulturminnet Istrehågan. Etter Marumskogen går du inn i historiske Sandefjord sentrum langs veiløp som har vært i bruk siden middelalderen.

Pilegrimsleden er merket fra fergeleiet Larvik-Hirtshals på Revet i Larvik. Hvis du ikke kommer fra Danmark kan du ta buss eller tog til Larvik sentrum og følge Dronningens gate over i Tjøllingveien fv 303 frem til merkingen av pilegrimsleden over broen til utløpet av Numedalslågen.

I Sandefjord er det mange overnattingssteder. Både Hotel Kong Carl og Clairon Collection Atlantic har egen pris for pilegrimer.

DAGS- ELLER HELGETUR FRA SANDEFJORD TIL TØNSBERG (20 km)

Gå fra rederbyen Sandefjord, via kunstneriske Veierland og idylliske Nøtterøy, til middelalderbyen Tønsberg. Til Sandefjord kommer du med fly til Torp eller tog eller buss til Sandefjord sentrum. Herfra går leden langs Gokstadveien fv 303 og forbi et av vikingtidens mest kjente kulturminner, Gokstadhaugen. Ta så inn på Årøveien og videre på Engeveien til Engø brygge. Langs Engeveien ligger også Engøy gjestegård med pilegrimsherberge og gårdsbutikk. Fra Engø brygge går det ferge til Veierland og videre til Tenvik på Nøtterøy. Her kan du velge å legge turen gjennom Veierlands vakre øylandskap. På kystledhytta til Oslofjorden friluftsråd kan

overnatting bestilles i forkant. Velger du å ta fergen direkte til Tenvik så fortsetter leden der. Herfra til Tønsberg sentrum er det 14 km. Undersøk fergetider før du planlegger turen din: veierland.org/ferga

På Nøtterøy vandrer du gjennom gårdslandskap og edelløvkoger med mange spor fra middelalderen. Den store Mariakirken på Borgheim var viet til St. Maria. På Borgheim finner du også matbutikker, og på den gamle prestegården ved kirken er det gårdsbutikk og kafé. I Tønsberg har Quality Hotel Tønsberg, Quality Hotel Klubben og Tønsberg vandrerhjem ved Slottsfjellet, pilegrimspris.

FÅ OLAVSBREVET

Tar du utfordringen?

Har du vandret de siste ti milene inn mot Trondheim og Nidarosdomen kan du be om å få Olavsbrevet som bekreftelse på din pilegrimsvandring. Du viser frem pilegrimspasset med stempel som dokumentasjon. Olavsbrevet utdeles ved Nidaros Pilegrimsgård, rett ved Nidarosdomen i Trondheim. Du kan også motta Olavsbrevet om du sykler de siste 20 milene inn til Trondheim.

PLANLEGG VANDRINGEN PÅ PILEGRIMSLEDEN.NO

Langs Tunsbergleden kan man gå korte eller lengre pilegrimsvandring. Du finner turforslag med utvalgte interessepunkt og forslag til etapper på pilegrimsleden.no.

Nasjonalt pilegrimssenter
Bispegata 11
7012 Trondheim – Norway

E-post: post@pilegrimsleden.no
Tel: +47 73 8 90 800
Web: pilegrimsleden.no

PILEGRIMSLEDEN
ST. OLAVSVEGENE TIL TRONDHEIM

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

